

Кириченко Т. О.

доцент кафедри іноземних мов Сумського національного аграрного
університету, Суми, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9160-2124>

ВИКЛИКИ ІНТЕГРАЦІЇ ВИМУШЕНО ПЕРЕМІЩЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ ТА ПЕДАГОГІВ У КРАЇНАХ ЄС

Військові дії на території України призвели до масового переміщення громадян як всередині країни, так і за її межі. Більшу частину серед вимушено переміщених осіб становлять діти шкільного віку, студенти та педагоги, які намагаються використати свій потенціал для швидкого інтегрування в систему освіти країн Європейського Союзу. Важливість процесу інтеграції для згаданих осіб варто розглядати з двох сторін. З одного боку, для студентів це можливість продовжити своє навчання, набути практичних навичок та отримати кваліфікацію, для педагогів – можливість продовжувати свій розвиток в межах наявної кваліфікації, з іншого боку для приймаючої сторони успішна інтеграція є чинником, що впливає на соціальну стабільність, розвиток освіти та майбутнє покоління [1].

Інтеграція – це процес об'єднання різних елементів в єдину цілісність або систему, в якому кожна частина адаптується до нових умов, зберігаючи власні особливості [2] Якщо ми розглядаємо вимушено переміщених осіб, то інтеграція означає їхню адаптацію до нових умов проживання в приймаючій країні, враховуючи освітні, культурні та соціальні аспекти, що в подальшому дозволить гармонійно поєднувати відмінності та сприятиме взаєморозумінню між різними групами населення.

Інтеграційний процес є складним і довготривалим механізмом. Самий перший і основний виклик з яким стикаються вимушено переміщені особи, це мовний бар'єр. Звичайно, англійська мова є основним предметом у освітніх програмах навчальних закладів України, але в середньому рівень володіння нею варіюється в межах A2–B2 і вона не є основною мовою навчання в усіх країнах Європи. Незнання мови стає перешкодою у засвоєнні матеріалу та комунікації з однолітками, опанування її на належному рівні процес довготривалий, який вимагає старанності, зосередженості, наполегливості.

В процесі інтеграції великі труднощі викликає психологічна адаптація. Враховуючи, що переміщені особи пережили травматичні події які спричинили воєнні дії, то, звичайно, вони потребують значної психологічної підтримки для зниження рівня тривожності та кращої адаптації. Програми психологічної підтримки розроблені та впроваджені в Україні та в країнах ЄС мають на меті підтримати українців і вкотре наголошують, що психічне здоров'я – це теж здоров'я людини про яке треба піклуватися [3]

Педагогічні працівники, які виїхали з початком війни до країн Євросоюзу, при спробі працевлаштування стикнулися з проблемою визнання освітніх кваліфікацій. Визнання дипломів та кваліфікацій українських педагогів в ЄС не завжди є автоматичним, що обмежує їхні можливості працювати за фахом. Хоча деякі країни, наприклад, Англія, дала можливість підтвердити кваліфікацію вчителя безкоштовно але при наявності педагогічного стажу у середній школі та володінні англійською мовою на рівні B2 [4]. Звичайно, педагоги стикаються з проблемою відмінностей у системі освітніх стандартів, адже кожна країна має свої і українським педагогам потрібен час для ознайомлення з ними для ефективної роботи. Як і студенти, педагоги теж потребують психологічної підтримки і можливостей для підвищення кваліфікації у нових умовах.

Неоціненним є вклад європейських країн у адаптацію українських студентів та педагогічних працівників – розробка та впровадження стратегій для ефективної інтеграції українських школярів та педагогів допомагає пристосуватися до нового культурного та освітнього середовища, бути активними членами нового суспільства.

Інтеграція вимушено переміщених українських школярів, студентів та педагогів у систему освіти країн ЄС є складним і багатогранним процесом. Ефективна інтеграція цих груп сприятиме не лише їхньому особистісному розвитку, а й соціальному збагаченню приймаючих країн ЄС.

Список використаних джерел:

1. UNESCO (2023). Guidance on Supporting Refugee Students from Ukraine in Host Countries. <http://surl.li/gffqoz>

2. Інтеграція. *Енциклопедія сучасної України*. URL: [https://esu.com.ua/article-12384#:~:text=ІНТЕГРАЦІЯ%20\(від%20лат.,взаємозближення%20і%20взаємодії%20окремих%20структур](https://esu.com.ua/article-12384#:~:text=ІНТЕГРАЦІЯ%20(від%20лат.,взаємозближення%20і%20взаємодії%20окремих%20структур).

3. Психосоціальна допомога внутрішньо переміщеним дітям, їхнім батькам та сім'ям з дітьми зі Сходу України : посіб. для практиків соціальної сфери / Л. А. Мельник та ін. ; за ред. Л. С. Волинець. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Калита», 2015. 72 с. URL: <http://nowar.nbu.gov.ua/post/0000250>.

4. Ukrainian teachers and trainees coming to the UK. URL: <https://getintoteaching.education.gov.uk/non-uk-teachers/ukraine>.